

Høstgilde paa Hagedstedgaard i 1890'erne

Af Christian Olsen

Arbejderne, der var knyttede til Hagedstedgaard, havde foruden gratis Bopæl og Pengeløn tillige en Strimmel Ager paa ca. 1 Td. Ld. samt en Englod, da de tillige fik Halm fra Gaarden, kunde de nemt holde en Ko og en Kvie.

Naar Køerne om Sommeren var nede paa Engene, gik Konerne den ret lange Vej derned og malkede dem — en af disse Koner, Mette, havde, naar hun gik derned, altid en „Krans“ paa Hovedet og paa den stod Malkespanden; derved fik hun Hænderne fri, saa hun kunde udnytte Tiden med at strikke.

Naar Høsten var forbi, holdtes der et stort Høstgilde, hvortil alle Gaardens Husmænd og Arbejdere med Koner og Børn blev indbudt. Ved Tretiden kom de alle gaende derop i deres stiveste Stads.

I en meget stor Stue var der dækket lange Borde — Stuen var smukt pyntet med Grønt og Blomster. Husjomfruen var Værtinde. Naar alle var bænkede blev Kaffen og store Fade med „Basser“ baaret ind.

I Begyndelsen virkede de fremmede Forhold trykkende. Folkene var tilbageholdende og faamælte, men efterhaanden som den ene Kop Kaffe efter den anden, ledsaget af de gode Basser, gled ned, løstes Tungebaandene, og snart var Snakken i fuld Gang ved Bordene.

Efter Kaffen gik de en Tur omkring i Staldene og i Gaarden og saa sig om; bagefter legede Børnene.

Og saa kom Tiden, hvor der skulde spises Aftensmad i den store Stue, hvor de lange Borde paany var dækkede.

Der blev serveret Oksekødssuppe med Oksekød og Peberrodssovs. De, der ikke havde smagt Peberrodssovs før, fik sig jo en ordentlig Forskrækkelse, naar de fik en Godbid, godt indsovet i den rivende stærke Peberrodssovs, i Munden; men de slap da helskindet fra det.

Der var ingen, der, i Betragtning af Høstgildet, de skulde til, havde spist Middagsmad, inden de gik hjemmefra, og da der var slagtet, var der jo ingen Fare for, at Sulet skulde slippe op. Som de Mennesker dog kunde tage fra — der skulde da ogsaa gerne spises paa Forskud. Kammerherren havde sandelig ikke sparet; der var ingen smalle Steder. Der stod én og øste Suppe op hele Tiden, medens andre bar det ene store Fad Oksekød rundt efter det andet.

Da ingen kunde støde mere i sig, fik de Kaffe. Senere blev der danset med Fynd og Klem; det gik hele Aftenen med Sekstur, Pirrevals, Oksekor og andre af de morsomme gamle Danse.

Ud paa Aftenen kom der to Mænd ind med en Junge, der var fyldt med Punsch; hver især fik en hvid Spølkop, som Husjomfruen øste Punschen op i.

Kammerherre Castenschiold og Datteren kom nu ind for at hilse paa alle Gaardens Folk. Han holdt en pæn Tale, hvori han takkede dem for deres gode Arbejde, ikke alene i Høsten, men i hele Aaret.

Paa det blev alle Folkenes Skaal drukket under et. Gaardens Forkarl holdt derefter en Tale for Kammerherren, paany Skaaldrikning og „Og dette skal være“. Derefter trak Kammerherren sig tilbage; men der blev holdt mange andre Taler, skaalet og klinket, saa de var jo i høj Stemning, da der atter toges fat paa Dansen.

Først henimod Morgen viklede de dødsenstrætte og øre Høstgildedeltagere hjem.